

Tovorni vlak v Švici: samo infrastruktura ni dovolj - če jo želimo uporabljati, potrebujemo politične regulativne instrumente.

Napačna prometna politika?

Dejstva, da je Italija vendarle ratificirala prometni protokol, se niso razveselili le kritiki velikih transalpskih infrastrukturnih projektov in okoljske organizacije. Dokumentov in projektov za alpski prostor je tudi sicer dovolj. To, kar zdaj resnično potrebujemo, je prava prometna politika. Po dvanajst let trajajoči razpravi je italijanski parlament ratificiral tudi prometni protokol kot zadnjega od protokolov Alpske konvencije. Veliki cestni projekti, npr. gradnja Alemagne od Belluna v Avstrijo ali povezava od Cunea do Nice, so opuščeni. Z ratifikacijo protokola so bila nagrajena vsa prizadevanja številnih nasprotnikov gradnje proge za tovorni promet in TGV-proge na relaciji Lyon-Torino. Italija se je zavezala, da bo čim bolj učinkovito izkoriščala obstoječe prometne sisteme, to pa pomeni, da se bo morala lotiti posodobitve obstoječih prog.

Lyon-Torino in brennerski bazni predor - "irski pub brez piva"

Proti novim megaprojektom govorijo tudi številke. Obseg prevoženega blaga med Italijo in Francijo se od leta 2005 stalno zmanjšuje. Za montblanški in fréjuški predor je za letoš predvideno, da ga bo prevozilo 70.000 tovornjakov manj. Francoski vladi je bila leta 2003 predložena študija, ki dokazuje, da proga na relaciji Lyon-Torino ni več pomembna za proces preusmeritve, ko bo končan bazni predor pod Gotthardom. Kljub temu nameravata François Hollande in Mario Monti 3. decembra sprejeti finančni načrt za Lyon-Turin. Nova različica se pri tem osredotoča na bazni predor, dovozne poti niso upoštevane. Podobno se dogaja z brennerskim baznim predorom (BBT): vprašanje trasiranja in financiranja južnih dovoznih cest je še vedno brez odgovora, bazni predor brez dovoznih cest pa je, če si sposodimo besede pristojnega koordinatorskega EU Pata Coxa, kot irski pub brez piva.

Usklajena prometna politika za celotni alpski prostor

"V prometni politiki je trenutno na prvem mestu samo vprašanje, kje bodo vozili vlaki, ne pa vprašanje političnih instrumentov, kako dejansko uresničiti preusmeritev tovora s cest na železnico," pojasnjuje Manuel Herrmann iz Alpske pobude. Da je trajnostna prometna politika odvisna od okvirnih pogojev, kaže tudi primer Brennerja: zaradi ukinitve sektorske prepovedi vožnje konec 2011 na Tirolskem je spremljani kombinirani transport (RoLa) v prvi polovici leta 2012 utrpel 25-odstotni upad v primerjavi z letom pred tem. Prometni protokol bi lahko sedaj postal podlaga za ambiciozno zastavljeno in usklajeno politiko med Italijo in drugimi alpskimi državami: "Da bi z boljšim zaračunavanjem realnih stroškov različnih nosilcev prometa vplivali na učinke usmerjanja prometa, se pogodbenice dogovorijo za udeležanje načela povzročitelja," je zapisano v prometnem protokolu. Prav tako že obstajajo k ciljem usmerjeni koncepti, denimo alpska tranzitna borza ali povezave, kot so partnerji projekta iMonitraf. In ker je Švica tudi brez ratificiranega prometnega protokola vodilna pri uvajanju politike preusmeritve, lahko sedaj besedam sledijo tudi dejanja.

Viri in več informacij na: www.tt.com/Tirol/5633042-42 (de), www.kusstascher.info/?p=1922 (de), www.ilfattoquotidiano.it/2012/11/06 (it), <http://areeweb.polito.it/eventi/TAVSalute/Articoli> (it), www.enviscope.com/News/Thematiques (fr), www.cipra.org/it/alpmedia/prese-di-posizione (it)

Občinska stavba v St. Geroldu v Avstriji je nizkoenergijska in je zgrajena iz domačega lesa: primerljivi zgledi naj bi zdaj nastali tudi v drugih gorskih regijah po Evropi.

Začel se je projekt MountEE: trajnostna gradnja objektov v javnem sektorju v Evropi

Občine morajo biti družbi zgled, zlasti na področju gradnje in prenove. Projekt MountEE je zato za občine v petih evropskih gorskih regijah odlična priložnost za izboljšanje lastne strategije za gradnjo in prenovo stavbnega fonda. Kot zahteva direktiva EU, morajo vsi novi in prenovljeni stavbni objekti od leta 2018 dalje, ustrezati zahtevam standarda za skoraj ničenergijske stavbe. To je za številne občine velik izziv, saj večina nima ustreznega strokovnega znanja in izkušenj, niti sredstev. Sploh pa se gorske občine soočajo še s problemi, ki jih povzročajo izredne podnebne razmere, slabe prometne povezave ali odseljevanje kvalificirane delovne sile.

Ob podpori strokovnjakov iz avstrijskega Vorarlberga, ki lahko na področju gradnje in prenove stavb velja drugim za zgled, so italijanska Furlanija, švedski regiji Norrbotten in Dalarna ter francoski regiji Rona - Alpe in Pireneji zasnovale prilagojene regionalne strategije za gradnjo in prenovo objektov. V vsaki regiji prenavljajo stare ali gradijo nove javne stavbe - kot modele za upravljanje procesov, energijsko učinkovitost in uporabo obnovljivih virov energije.

CIPRA ima v projektu vlogo vodilnega partnerja in je kot ena od sedmih partnerjev odgovorna za komunikacijo. Izvajanje projekta MountEE bo naslednja tri leta financirala Evropska unija v okviru programa Intelligent Energy Europe (IEE).

Viri in več informacij na: www.mountee.eu/ (en)

Novice iz Alp

Volk: Francija uvaja odstrel, Švica pa se veseli naraščaja

V Švici se veselijo prvih volčjih mladičev, v narodnem parku na jugu Francije pa so že sprožili razpravo o vprašanju, ki bo imela posledice za Alpe: kam drugam sodi volk, če ne na zavarovano območje?

Septembra so se na obmejnem območju med kantonoma Graubünden in St. Gallen skotili prvi volčji mladiči v Švici. Volk je v Švici izumrl pred 150 leti, prve primerke pa so ponovno naselili leta 1995. V primerjavi s francoskimi in italijanskimi Južnimi Alpami je zaradi restriktivne politike trajalo zelo dolgo, preden so volkovi v Švici dobili prvi naraščaj, in tako je nastal prvi trop volkov na tamkajšnjem območju, pojasnjujejo v organizaciji Gruppe Wolf Schweiz. V organizaciji so prepričani, da je nastanek tropa koristen za ljudi: volkovi v tropu plenijo bolj učinkovito kot posamezni osebki, zato je njihov pritisk na črede rejnih živali manjši. Poleg tega živijo tropi na stalnem teritoriju, zaradi česar je tudi varovanje črede lažje.

Vrnitev volka je v francoskih Alpah doslej potekala uspešno. Sredi oktobra pa je upravni odbor narodnega parka Cévennes v južni Franciji z veliko večino odločil, da volk ni združljiv z živinorejo, s katero se ukvarjajo v parku. V osrednjem delu parka nameravajo celo dovoliti streljanje medveda iz obrambnih razlogov. Dve kmečki organizaciji sta od drugih alpskih zavarovanih območij, Narodnega parka Vanoise ter regionalnih parkov Bauges in Chartreuse, že zahtevali, da se zgledujejo po Cévennesu. A vprašati se je treba: kje drugje pa naj živi mednarodno zaščitena živalska vrsta, če ne v zaščitenem območju?

Viri in več informacij na: www.oncfs.gouv.fr/IMG/pdf/Bulletin_Reseau (fr), <http://gruppe-wolf.ch/dateien/Medienmitteilungen> (de), www.pronatura.ch/wolf (de), www.lemonde.fr/planete/article/2012/11/03 (fr)

V Italiji 35 pokrajin manj

Italijanska vlada je pred kratkim sprejela dekret, s katerim bo odpravila pokrajine, ki imajo manj kot 350.000 prebivalcev. Izjema so pokrajine na območju Alp.

Italija bo leta 2014 dobila novo podobo, saj bo namesto 86 delovalo le še 51 pokrajin. V Rimu želijo s tem ukrepom, podobno kot že pri uredbi o obveznem združevanju majhnih občin v zveze občin, zmanjšati dodatne stroške - pri manjšem številu pokrajin je manjše tudi število političnih uradov in upravnih organov. Dekret namreč predvideva, da se pokrajine, ki imajo manj kot 350.000 prebivalcev in katerih površina je ne presega 2.500 kvadratnih kilometrov, ukinejo in združijo z drugimi pokrajinami. V naslednjem letu bodo volitve v pokrajinske parlamente že potekale po novih predpisih. Izjeme so organizacije javnega prava v Alpah. Trentino, Bolzano in Aosta so avtonomne pokrajine in njihov status ne bo ukinjen. Belluno in Sondrio ohranjata samostojen status samo zaradi alpskega značaja. Sondrio je zdaj najmanjša in najredkeje poseljena italijanska pokrajina brez posebnega statuta.

Viri in več informacij na: <http://parma.repubblica.it/cronaca/2012/10/31/news> (it), www.laprovinciadisondrio.it/stories/Cronaca (it), <http://corrierealpi.gelocal.it/cronaca/2012/10/31> (it).

Odločen ne s strani turistične regije gradnji panoramske žičnice

Rezultat referenduma je pokazal, da v dolini Kleinwalsertal nasprotujejo panoramski žičnici - za to regijo je bilo to glasovanje povsem posebno.

Panoramska žičnica bi se, če bi bil projekt gradnje uresničen, raztezala prek celotne doline Schwarzwassertal: žičnica bi namreč od Walmendinger Horna do Hoher Ifna v okviru obširnega načrta za izboljšanje turistične infrastrukture med seboj povezala dve smučišči. Marca so se člani občinskega sveta odločili za gradnjo žičnice, ki naj bi spodbudila razvoj smučarskega in poletnega turizma.

Vendar pa so se konec oktobra prebivalci avstrijske doline Kleinwalsertal na referendumu odločno izrekli proti projektu: ob 75-odstotni volilni udeležbi se je 55 odstotkov volivcev izreklo proti 38 mio. evrov vrednemu projektu. Gre za prvi turistični projekt v regiji, ki so ga prebivalci na glasovanju zavrnili. "Tak rezultat ni le uspeh naravovarstvenikov," je prepričana Katharina Lins, pooblaščenka za varstvo narave v avstrijskem Vorarlbergu. Oblikovala se je namreč koalicija, ki jo sestavljajo ljudje, ki so v turizmu zaposleni in od njega živijo, a si želijo drugačnega turističnega razvoja, in predstavniki varstva pokrajine. Predstavniki varstva narave na avstrijski in nemški strani Hoher Ifna so mnenja, da je treba goro vpisati na seznam območij Natura 2000. "To je eno največjih kraških območij v regiji in pomembno območje izvirske vode, poleg tega pa tudi sonaravni rekreacijski prostor in prostor, kamor se številne ogrožene živalske vrste lahko umaknejo," pojasnjuje Stefan Köhler, predsednik CIPRE Nemčija. Medtem ko v dolini Kleinwalsertal poskušajo oblikovati trajnostno zasnovo turizma, Evropska komisija preučuje možnost, da bi regija postala del Nature 2000. Na nemški strani je gora Hoher Ifen že sedaj del zavarovanega območja.

Viri in več informacij na: www.alpenverein.de/presse (de), <http://vorarlberg.orf.at/news/stories/2555504/> (de), www.youtube.com (de)

Bindingova nagrada tokrat avtorju okoljskega odtisa

Veliko Bindingovo nagrado 2012 bo prejel Mathis Wackernagel, avtor "okoljskega odtisa". Denarni sklad ene najpomembnejših evropskih nagrad za okolje in varstvo narave znaša 50.000 švicarskih frankov.

Bindingova nagrada se od leta 1986 podeljuje posameznikom ali organizacijam za njihove posebne dosežke na področju varstva narave in okolja. Letošnjo nagrado je za razvoj koncepta okoljskega odtisa prejel Švicar Mathis Wackernagel. "Koncept okoljskega odtisa ne opozarja le na pomanjkljivosti trajnostnega razvoja v raziskovanju in akademski sferi na svetovni ravni in si prizadeva za potrebne usmeritve, temveč ima tudi močan medijski učinek, s čimer pa spodbuja tudi sprejemanje odločitev na področju okoljske politike," je odločitev ob podelitvi nagrade v Vaduzu utemeljil Martin Boesch iz Bindingovega sklada.

Poleg Velike Bindingove nagrade so bile podeljene tudi tri male Bindingove nagrade, ki so jih prejeli Patrizia Rossi, direktorica Naravnega parka Primorske Alpe in predsednica EUROPARC, fundacija za varstvo štokelj CICONIA, tretjo malo Bindingovo nagrado pa so prejele tri visoke šole za svoj prispevek k profesionalizaciji varstva narave: Univerza v Celovcu ter visoki šoli v Rapperswilu in Wädenswilu. Vodja inštituta na Visoki šoli v Rapperswilu je Dominik Siegrist, predsednik CIPRE, ki je leta 2001 tudi sama prejela veliko Bindingovo nagrado.

Viri in več informacij na: www.binding.li (de)

Gorski gozd čisto od blizu

Že 25 let projekt gorskega gozda ljudem omogoča, da prispevajo k ohranjanju varovalne funkcije gorskega gozda in se seznanijo s tem neznansko zanimivim ekosistemom.

Gozdovi so za alpski prostor pomembni iz več razlogov: dajejo nam dragoceno surovino, les, so življenjski prostor številnih živalskih in rastlinskih vrst, človeka varujejo pred naravnimi nesrečami. Poleg tega dajejo možnost za rekreacijo in preživljanje prostega časa. Vse te naloge že 25 let izpolnjuje projekt gorskega gozda, ki se s svojimi akcijami obrača na nestrokovnjake. Več kot 30.000 prostovoljcev je od ustanovitve leta 1987 že delalo v gorskih gozdovih v Švici, Nemčiji, Avstriji, Kataloniji, Ukrajini in Lihtenštajnu. Neprofitna fundacija s sedežem v Trinu poskuša ljudem posredovati izkušnjo, kako se gibati v naravi s polno odgovornostjo in kako sodelovati daleč od teorije in politike. Pobuda za začetek projekta pred 25 leti je nastala zaradi spoznanja, da gozdovi umirajo. Danes alpske prebivalce zaradi segrevanja podnebja čaka občutno večji izziv. Zaradi dolgega življenjskega ciklusa dreves imajo podnebne spremembe še posebno močan vpliv na gozdne ekosisteme. O tem, kakšno vlogo imajo učinki podnebnih sprememb na gozd in kakšna je vloga gozda pri prilagajanju nanje, si lahko preberemo v dosjeju Gozdarstvo in podnebne spremembe, objavljenem v zbirki CIPRE compact.

Viri in več informacij na: www.bergwaldprojekt.org (de), www.cipra.org/sl/alpmedia/dosjeji/22/

Prireditve

Ekološka naselja in trajnostna kultura bivanja.

28.11.2012. Radomlje pri Domžalah. Jezik: sl. Organizira: SI.

[Več o tem »](#)

7th International ENERGY FORUM on Solar Building

Skins. 6.12.2012 – 7.12.2012. Bressanone/IT. Jezik: en, it.

Organizira: ECONOMIC FORUM LTD, München/DE. [Več o](#)

[tem »](#)

Konferenca/kongres: **The 3rd Global Energy Basel**

Summit. 22.1.2013 – 23.1.2013. Basel. Jezik: en. Organizira:

Global Energy Basel, Basel/CH. [Več o tem »](#)

Saj ni res, pa je!

... Goreti za olimpijske igre se vendarle splača. Pa s tem ni mišljena tista vdana gorečnost regije, ki se poteguje za organizacijo iger, navdušena gorečnost promotorjev ali naivna gorečnost vseh, ki Mednarodnemu olimpijskemu komiteju pripisujejo poštene cilje trajnostnega razvoja. Mišljen je pravi ogenj: bakla z olimpijade v Grenoblu je namreč na dražbi dosegla ceno 282.000 evrov. Vendar kot se pogosto rado dogaja z ognjem, še zlasti z olimpijskim, se prsti kaj hitro opečejo. Predračun za igre že od leta 1960 niti enkrat ni ostal v predvideni višini, pa če so organizatorji še tako goreli od navdušenja za ta veliki dogodek. Mimogrede, bakla z olimpijskih iger v Torinu je dosegla ceno bornih 600 evrov ...

Viri in več informacij na: www.20minutes.fr/article/1003400 (fr), www.ledauphine.com/isere-sud/2012/10/11 (fr), www.nzz.ch/meinung/uebersicht (de)